



ล้านรอยบาทมหาราช

เจ้ากรุงธน

ลำดับเรื่อง

หน้า

ขัตติยตระกูล.....	๑๕
สายเลือดขัตติยา.....	๑๘
พระประสูติการ.....	๒๐
แววจักรียะ.....	๒๓
สู่สมณเพศ.....	๒๕
กรุงศรีอยุธยาผลัดแผ่นดิน.....	๒๗
พระที่นั่งสุริยามรินทร์แผ่นดินเดือด.....	๒๙
 กำเนิดทหารเสือ (บ้านห้วยคา เมืองพิษณุ ๒๒๘๔).....	๓๑
พเนจรด้วยพัลลิต.....	๓๒
ฆ่าคนศพแรกแทนคุณครู ปีพระพุทธศักราช ๒๓๐๒.....	๓๔
สู่สังเวียน.....	๓๕
จากมวยไทยสู่ดาบไทย.....	๓๘
 อลองพญา “มหาบุรุษแห่งชเวโบ”.....	๔๑
ขุนรองปลัด “ชู” วีรบุรุษวิเศษไชยชาญ.....	๔๓
จากอว้าน้อยสู่กรุงศรีอยุธยาด้วยโลกจิรติกำเริบ.....	๔๘
วิบากกรรมแห่งโลภะ “อวสานแห่งอลองพญา”.....	๕๑
 เส้นทางทหารเอก ปีพระพุทธศักราช ๒๓๐๕.....	๕๓
สังเวียนมวยเมืองตาก บันไดสู่เกียรติศักดิ์.....	๕๕
ทหารเอกคู่บุญพระยาตาก.....	๖๐

เหตุแห่งสงครามกรุงแตกครั้งที่ ๒.....	๖๓
ปีพระพุทธศักราช ๒๓๐๗.....	๖๕
พระยาตากช่วยราชการในกรุง พระพุทธศักราช ๒๓๐๗.....	๖๗
วีรบุรุษบ้านบางระจัน.....	๖๙
พระยาวชิรปราการประเดิมรบงานแรก.....	๘๙
จำจากศรีอยุธยาด้วยอาลัย พระพุทธศักราช ๒๓๐๙.....	๙๕
สามบัณฑิตโพสหาญ	๙๗
สมรภูมิตามพรานนก ประวัติศาสตร์หน้าใหม่แห่งสยามประเทศ.....	๙๘
“พังครีฤๅษ” ช่างสำคัญคู่บารมีกษัตริย์	๑๐๔
บ้านดง นาเรียง ศรีมหาโพธิ์ บางคล้า ชลบุรี ระยอง.....	๑๐๗
พระยาจันทบุรีมีตั้งอยู่ในสัตยธรรม.....	๑๑๓
กรุงแตก.....	๑๑๕
ตีเมืองจันทน์.....	๑๑๘
 กองเรือกษัตริย์เคลื่อนขบวน.....	๑๒๗
แวะเมืองชล.....	๑๒๙
ตีค่ายเมืองธนบุรี.....	๑๓๐
ตีค่ายโพธิ์สามต้น.....	๑๓๒
 สร้างกรุงธนบุรี.....	๑๓๕
กองเรือจู่โจมถล่มค่ายพม่าที่บางกุ้ง.....	๑๓๖
ตั้งการพระพุทธศาสนา.....	๑๔๒
ตีเมืองพิษณุโลก	๑๔๓
ปราบก๊กเจ้าพิมาย.....	๑๔๔
เสด็จขึ้นเถลิงราชย์ สถาปนากรุงธนบุรี.....	๑๔๗
ตีเมืองเขมร.....	๑๔๗
ตีเมืองนคร ปฏิสังขรณ์บรมธาตุ.....	๑๔๘

ดีก๊กเจ้าพระฝาง.....	๑๕๕
ดีเมืองเชียงใหม่ครั้งที่หนึ่ง ปลายปีพระพุทธศักราช ๒๓๑๓.....	๑๕๙
ศึกเมืองกัมพูช ทรงประกาศราชปณิธานในพระโพธิญาณ.....	๑๖๒

บันไดสู่พุทธภูมิ.....	๑๖๙
เพื่อนร่วมสาบานรบพม่าที่เมืองพิชัย พ.ศ. ๒๓๑๕.....	๑๗๙
เพื่อนร่วมสาบานรบพม่าที่เมืองพิชัย พ.ศ. ๒๓๑๖ (ดาบหัก).....	๑๘๐

ดีเมืองเชียงใหม่ครั้งที่สองพ.ศ. ๒๓๑๗.....	๑๘๕
พะวอนักรบกะเหรี่ยงผู้รักดี.....	๑๘๖
กฤดาภินิหารที่ลานสง เสี่ยงทายพระบารมี.....	๑๙๑

รบพม่าที่บางแก้ว พ.ศ. ๒๓๑๗.....	๑๙๗
ปิดประตูตีแมว ดัดสันดานพม่า.....	๑๙๙
เสียพระราชมารดา.....	๒๐๑

ศึกอะแซห่วนก็ ผู้เฒ่าจอมมายา.....	๒๐๗
พะวอนักรบกะเหรี่ยง ถวายชีวิตเป็นราชพลี.....	๒๐๙
อะแซห่วนก็บุกหัวเมืองเหนือ.....	๒๒๐
ลมปากอะแซห่วนก็.....	๒๒๓
อวสานอะแซห่วนก็.....	๒๒๔

ว่างศึกสะสมเสบียงทัพ เเสบียงบุญ.....	๒๒๙
ศึกพม่า เขมร ส่งท้าย.....	๒๓๑

พระแก้วมรกต.....	๒๓๔
อัญเชิญพระแก้วมรกตสู่กรุงธนบุรี.....	๒๔๑

พระราชบัลลังก์สู่พระโพธิญาณ.....	๒๔๔
ให้หาสมเด็จพระยามหากษัตริย์ศึก.....	๒๔๖
สำเภาพระที่นั่ง.....	๒๔๗
ศึกเขมร บันไดขั้นที่หนึ่งสู่พุทธภูมิ.....	๒๕๒
กบฏพระยาสุรศักดิ์ บันไดขั้นที่สอง.....	๒๕๔
หลวงอาสาศึก (นายมัน) ผู้ปิดทองหลังพระ.....	๒๕๕
บันไดขั้นที่สาม สู่พุทธภูมิ.....	๒๕๘
แผนล้มแต่โชคช่วย.....	๒๖๑
บ้านเมืองจลาจล เลิกทัพกลับกรุง.....	๒๖๒
หลวงอาสาศึกถวายชีวิต.....	๒๖๓
พี่ น้อง เพื่อน หมากตาบังคับที่ต้องเดิน.....	๒๖๖
 หะเบสสมอพลัน.....	๒๗๑
หลบพายุที่สามร้อยยอด.....	๒๗๕
ผ่านหาดหัวขาวอ่าวน้อยสู่เขาขุนพนม.....	๒๗๙
อาแปะหนวดยาวที่เขากุญชร.....	๒๗๙
เจ้าน้อยเจ้าเมืองนคร.....	๒๘๔
 สงสารวิญ กุญเหล็กสำหรับมวลมนุษย์.....	๒๘๙

อารัมภบท

สารนรอยบาทมหาราชเจ้ากรุงธน เรียบเรียงขึ้นภายใต้เงื่อนไข “จะพิมพ์ ‘สารนรอยบาทมหาราชพระองค์ดำ’ ให้สำเร็จ ต้องสัญญาว่าจะเรียบเรียง ‘สารนรอยบาทมหาราชเจ้ากรุงธน’ เป็นเรื่องต่อไป” สัญญานั้นจึงเป็นทั้งสัญญาและสัตยาธิษฐานซึ่งผิวนิพนธ์อาจดูลงมลาย แต่ในความเป็นจริงซึ่งสามารถสัมผัสได้ตลอดเวลานั้น พฤติกรรมในการเรียบเรียงได้ถูกควบคุมให้ดำเนินไปอย่างมุ่งมั่นและต่อเนื่อง ตลอดถึงความถูกต้องในแต่ละตัวอักษร “สารนรอยบาทมหาราชเจ้ากรุงธน” จึงมิใช่ประวัติศาสตร์ หรือนิยายอิงพงศาวดาร “สารนรอยบาทมหาราชเจ้ากรุงธน” ควรจะได้ชื่อว่า “นวนิพนธ์กรรม” ที่ไม่ทับซ้อนประวัติศาสตร์หรือพงศาวดาร เนื่องจากการเก็บรวบรวมและตรวจสอบข้อมูลโดยให้ความสำคัญต่อแหล่งข้อมูลระดับปฐมภูมีย่อนยุคด้วยวิธีการอันแยบยลที่สามารถเชิญชวนให้พิสูจน์โดยทางวิทยาศาสตร์ หรือศาสตร์ใดๆ ก็ตามที่น่าไปสู่ข้อยุติได้

เมื่อการเรียบเรียงได้สิ้นสุดลงก็พึงจะได้ทราบถึงวัตถุประสงค์ของ ‘สารนรอยบาทมหาราชเจ้ากรุงธน’ ที่ต้องการปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ของคนในแผ่นดินสยาม ให้รู้จักคิด รู้จักดำเนินชีวิตในทางที่ถูกที่ควร ให้สำนึกถึงคุณค่าและรักษาไว้ซึ่งแผ่นดินอันอุดมสมบูรณ์ด้วยทรัพยากร

หลายชาติหลายภาษาที่ไม่มีแผ่นดินอันอุดมอย่างแผ่นดินสยาม ไม่มีพระมหากษัตริย์ที่ทรงมั่นในทศพิธราชธรรมและทรงคำนึงถึงประโยชน์สุขแห่งมหาชนยิ่งกว่าสุขส่วนพระองค์เจกเช่นพระมหากษัตริย์แห่งกรุงสยาม ไม่มีศาสนาให้เป็นที่ยึดเหนี่ยวเตือนสติเตือนตนขัดเกลาจิตใจให้ห่างจากกองกิเลส เช่นพระพุทธศาสนาอันเจริญรุ่งเรืองในแผ่นดินสยาม

“เมื่อยังไม่บรรลุพระโพธิญาณ ทุกชีวิตย่อมเวียนว่ายอยู่ในสงสารวัฏ”

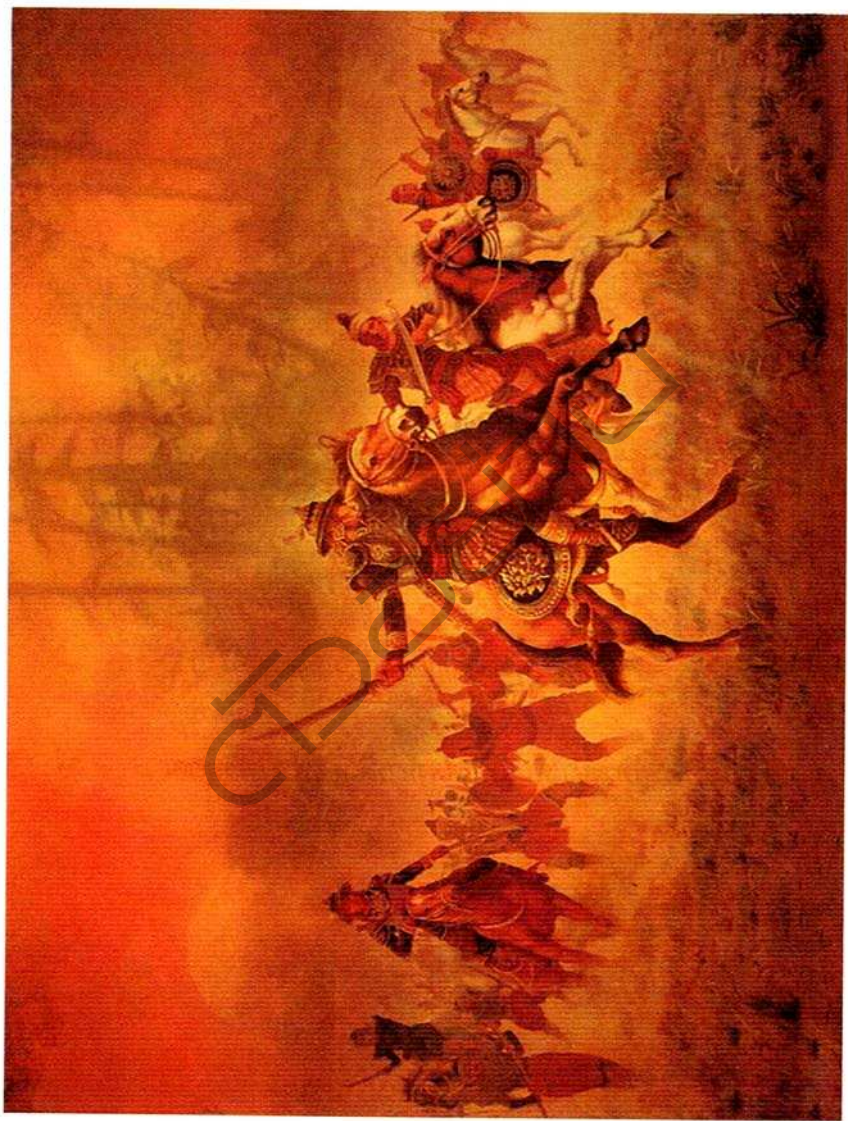
“ตายแล้วเกิดอีกก็ชาติ จึงจะได้เกิดในแผ่นดินสยามนี้”



ปางสมัยปวงม่านปลิ้น
 เห็นพินาศนครา
 พระยาวชิรปรา
 คุมพวกพินักถันเกล้า
 พันเผ่าข้าศึกห้อม
 รบรับราชทางราน
 พักแรม ณ บ้านพราน
 ปล่อยพรรคพลหาญให้
 มาปะปรักษัด้อน
 ตบหนึ่งกับทหารสนิท
 ขับแสะเสริดประชิด
 หม่อมม่านสามสิบห้า
 กรุงศรีอยุธยาศแพ
 มาก บ มีสามัคคี
 เพียงห้าแต่หากมี
 อาจชนะแก่กู

อยู่ธยา
 ห่อนแคล้ว
 การากจ หาญแย
 คิดพร้อมใจกัน
 แดกฉาน
 รอดได้
 นกนอก กรุงนา
 ลาดคันธัญญา
 ตามติด
 นับห้า
 ชะล่าไล่ ทะดวงแย
 หมดห้าเฮหนี
 ไพร
 คิดสู้
 ใจร่วม หาญแย
 ก่อตั้งกรุงธน





ครุณุปการอันเกิดจาก

สำนวนร้อยบาทมหาราชเจ้ากรุงธน

ข้าพระพุทธเจ้าขอถวายโดยเสด็จพระราชกุศล

แต่

เสด็จพระเจ้ากรุงธนบุรีมหาราช

พระผู้ทรงบำเพ็ญโพธิสัตว์บารมีเพื่อพระโพธิญาณ



เมฆมาทักขิณทิศ อุดรปิดอโนทัย จำเรียง้องแสงธงชัย ชำระแท้อย่าสงกฯ



ฟ้าพยับเมฆและฟ้าปลอดเมฆขณะบวงสรวงสมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรี
ณ อนุสรณ์สถาน วัดพรานนก อำเภอกุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ขอพระราชทานพระราชนุญาตเรียบเรียง “สานรอยบาทมหाराชเจ้ากรุงธน”
วันพฤหัสบดีที่ ๖ พฤศจิกายน พระพุทธศักราช ๒๕๕๑
(วันครบรอบ ๒๔๑ ปี เจ้าตากนํากองเรือกู่ชาติเข้าตีค่ายโพธิ์สามต้น)

หัวใจสำคัญในการอ่านพระราชพงศาวดาร

คือ

เข้าใจการนับจุลศักราชและการเปลี่ยน จ.ศ. ณ วันเถลิงศก

เข้าใจการนับปีพุทธศักราชในสมัยโบราณและปัจจุบัน

ในแผ่นดินพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕
ได้เปลี่ยนวันขึ้นปีใหม่จากวันทางจันทรคติขึ้น ๑ ค่ำ เดือน ๕
เป็นวันทางสุริยคติ วันที่ ๑ เมษายน ตั้งแต่ ร.ศ. ๑๐๘ (พ.ศ. ๒๔๓๒)

ในแผ่นดินพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล รัชกาลที่ ๘
คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

ในพระปรมาภิไธยพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล
ได้ประกาศให้ใช้วันที่ ๑ มกราคม เป็นวันขึ้นปีใหม่
ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๔๘๔ เป็นต้นมา

ตัวอย่าง

วีรชนค่ายบางระจันเริ่มรบ

ตั้งแต่เดือน ๓ ปีพุทธศักราช ๒๓๐๘ ถึง เดือน ๘ ปีพุทธศักราช ๒๓๐๙
ระยะเวลาจริงเพียง ๔ เดือน ๒๖ วัน

เจ้าตากกู้ชาติ

ออกจากค่ายวัดพิชัย เดือนยี่ ปีพุทธศักราช ๒๓๐๙
ตีค่ายโพธิ์สามต้น เดือน ๑๒ ปีพุทธศักราช ๒๓๑๐
ระยะเวลาจริงเพียง ๑๐ เดือน ๓ วัน หรือเท่ากับ ๓๐๙ วัน

ปฏิสัมพันธ์ระหว่างสองอาณาจักร

กรุงศรีอยุธยา - กรุงธนบุรี	กรุงรัตนสิงค์ - กรุงอังวะ
สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ พ.ศ. ๒๒๗๕-๒๓๐๑	พระเจ้าอลองพญา (กรุงรัตนสิงค์) พ.ศ. ๒๒๙๖-๒๓๐๓
สมเด็จพระเจ้าอู่ทองพร พ.ศ. ๒๓๐๑-๒๓๐๒	
สมเด็จพระที่นั่งสุริยยามรินทร์ พ.ศ. ๒๓๐๒-๒๓๑๐	พระเจ้ามังลอก พ.ศ. ๒๓๐๓-๒๓๐๖
สมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรี พ.ศ. ๒๓๑๐-๒๓๒๕	พระเจ้ามังระ พ.ศ. ๒๓๐๖-๒๓๑๘
	พระเจ้าจิงกูจา พ.ศ. ๒๓๑๘-๒๓๒๕

ตัวอย่าง



ขัตติยตระกูล

จำเดิมแต่ครั้งสมเด็จพระนารายณ์มหาราชทรงตีได้เมืองเชียงใหม่เมื่อเดือน ๓ ปีมะเส็ง จุลศักราช ๑๐๒๓ (พุทธศักราช ๒๒๐๔) นั้นเจ้าพระยาโกษาธิบดี ได้จัดสรรราชธิดาเจ้าเมืองและบุตรท้าวพระยาลาวทั้งหลายผู้มีสรีระรูปอันงามเข้าทูลถวายสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระองค์ทรงเลือกนางกุสาวดีพระธิดาในพญาแสนหลวงเจ้าเมืองเชียงใหม่ไว้เป็นพระสนม ส่วนบุตรท้าวพระยาลาวทั้งหลายนั้นก็พระราชทานแก่นายทัพนายกองทั้งปวงโดยทั่วกัน เมื่อเสด็จจากเมืองเชียงใหม่แรมคืนระหว่างเดินทัพกลับกรุงศรีอยุธยา ได้ทรงสังวาสด้วยราชธิดาเจ้าเมืองนั้น และนางก็ตั้งครรภ์ จึงทรงดำริโดยสุชุมคัมภีรภาพว่าหากจะให้นางเข้าสู่พระราชวังนั้น จักไม่เป็นการสมควร จึงพระราชทานนางนั้นแก่พระเพทราชา

“ท่านจงรับนางไปเลี้ยงไว้ ณ บ้านท่านเถิด”

ลุเดือนอ้าย ปีชวด จัตวาศก จุลศักราช ๑๐๒๔ (พุทธศักราช ๒๒๐๕) สมเด็จพระบรมพิตรพระพุทธเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินขึ้นไปนมัสการพระพุทธชินราช พระพุทธชินสีห์ ณ เมืองพิษณุโลกพระเพทราชาก็นำราชธิดาครรภ์แก่โดยเสด็จในครั้งนั้นด้วย ครั้นเสด็จถึงตำบลโพธิ์ประทับช้าง แขวงเมืองพิจิตร ก็ครบถ้วนทศมาสนางก็มีประสูติกาลได้ร่มอุทุมพร (มะเดื่อ) จึงได้นำรกไปฝังไว้ระหว่างต้นโพธิ์กับต้นมะเดื่อแล้วจึงทรงมีพระดำรัสให้เคลื่อนกระบวนเสด็จพระราชดำเนินต่อไปจนถึงเมืองพิษณุโลก

ทารกน้อยนั้นเป็นชายกอปรด้วยสิริวรรณลักษณะอันดี พระ

เพทราชาให้ชื่อว่า“เจ้าเตื่อ”เมื่อเจริญวัยนั้นเจ้าเตื่อมีสติปัญญาหลักแหลม ทั้งแก้วกล้าอาจหาญยิ่งนักพระเพทราชาจึงนำเข้าถวายตัวเป็นมหาดเล็ก สมเด็จพระพุทธเจ้าอยู่หัวมีพระราชดำริจะใคร่ให้เจ้าเตื่อรู้ตัวว่าเป็น พระเจ้าลูกเธอ จึงตรัสให้เจ้าพนักงานเชิญพระฉายมาตั้ง ทรงกวัก พระหัตถ์เรียกเจ้าเตื่อเข้าไปใกล้ ทรงดำรัสว่า

“เอ็งจงดูลูกเงาในกระจกเถิด”

เจ้าเตื่อคลานเข้าไปใกล้ และส่องพระฉายเคียงข้างพระองค์

“เห็นรูปเรากับรูปเอ็ง เป็นอย่างไรบ้าง”

เจ้าเตื่อมหาดเล็กกราบทูลพระกรุณาว่า

“รูปเงาทั้งสองอันปรากฏในพระฉายนั้น มีพรรณสัณฐาน คล้ายคลึงกัน พระพุทธเจ้าข้า”

สมเด็จพระพุทธเจ้าอยู่หัวได้ทรงสดับเช่นนั้น ก็ทรงเมตตา การุณภาพแก่เจ้าเตื่อราชบุตรยี่นักจึงพระราชทานโอวาทานุสาสน์ใน กิจราชการทั้งปวง แล้วพระราชทานเสื้อผ้าขาวของเงินทองเป็นอันมาก

วันหนึ่ง เจ้าเตื่อไปที่โรงช้าง ตรงเข้าแก้พลายเพชฌฆาต ออก จากตะลุมด้วยยานภาพสรรพเพทย์มนต์คาถาวิชาคุณบุญญาเป็นมหัศจรรย์ เจ้าเตื่อขึ้นขี่คอพาเจ้าพลายไปลงน้ำด้วยดีจักเป็นอันตรายแต่น้อยนั้นหา มิได้ พระหลวงขุนหมื่นกรมช้างเห็นเหตุดังนั้นจึงนำความขึ้นกราบทูล พระกรุณา

“พระอาณานิพนธ์เกล้าฯพระพุทธเจ้าข้า”

“พวกเจ้ามาพร้อมกันนี้ มีเหตุอันใดศรี”

สมเด็จพระพุทธเจ้าอยู่หัวตรัสถาม

“นายเตื่อ พระพุทธเจ้าข้า” พวกขุนนางกรมช้างตอบพร้อมกัน

“ว่ามา เจ้าเตื่อมันไปก่อเหตุอันใดเล่า”

สมเด็จพระพุทธเจ้าอยู่หัวตรัสถามย้า

“ช้างพลายซ่อมเป็นช้างเพชฌฆาตสำหรับฆ่าคนโทษ ดุร้ายยิ่ง นักพระพุทธเจ้าข้า”

“และเมื่อตกน้ำมันแล้ว แม่หมอช้างที่เข้มแข็งยังมีอาจบังคับได้
พระพุทธรเจ้าข้า”

พวกขุนนางกรมช้างวันวรคหายุใจ

“เจ้าเตือ มันบังคับได้กระนั้นรี”

“พระพุทธรเจ้าข้า”

พวกขุนนางกรมช้างกราบทูลขึ้นพร้อมกัน

สมเด็จพระพุทธรเจ้าอยู่หัวได้ทรงสดับประพาสเหตุดังนั้นทรง
ปริดาโสมนัสยิ่งนัก จึงมีพระดำรัสให้เจ้าเตือเข้าเฝ้า

“เอ็งชี้ช้างแก้วกล้าเข้มแข็งนัก”

สมเด็จพระพุทธรเจ้าอยู่หัวตรัสอย่างพอพระทัย

“เอ็งจงเป็นหลวงสรศักดิ์ ช่วยราชการบิดาในกรมช้างเถิด”

สมเด็จพระนารายณ์มหาราช พระราชบิดาเสด็จสวรรคต ๓ ค่ำ เดือน ๕ ปีมะโรง
เบญจศก จุลศักราช ๑๐๕๐ พุทธศักราช ๒๒๓๑ สมเด็จพระเพทราชา
พระราชบิดาบุญธรรม สืบราชสมบัติต่อมาทรงพระนามว่า สมเด็จพระ
มหาบุรุษ หลวงสรศักดิ์ได้รับพระกรุณาโปรดเกล้าขึ้นประดิษฐาน ณ ที่
กรมพระราชวังบวรสถานมงคล กระทั่งเดือน ๔ ปีมะเมีย จัตวาศก
จุลศักราช ๑๐๖๔ พุทธศักราช ๒๒๔๖ สมเด็จพระเพทราชาเสด็จสวรรคต
กรมพระราชวังบวรสถานมงคล ราชากิเชกขึ้นเถลิงราชสมบัติ
ทรงพระนามว่า สมเด็จพระเจ้าเสือ (พระสรเพชญ์ที่ ๘) ทรงมีพระโอรส
สองพระองค์ เจ้าฟ้าเพชร กรมพระราชวังบวรสถานมงคล (สมเด็จพระ
เจ้าท้ายสระ) เจ้าฟ้าพร พระบันฑูรน้อย (สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ)

...ในแผ่นดินเจ้าฟ้าพรซึ่งเรียกพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศตลอดมาจนเวลาเสียกรุง ถือเคร่งครัดในประเพณีที่มีใช้สำคัญอันใดมาก หูตาไม่มีใครไวถือแบบเป็นพื้นจึงโทรมมากอยู่แล้ว เหตุที่คนเกิดขึ้นหลังในแผ่นดินนั้นดีไม่ทันหรือไม่มีทางที่จะดีได้เพราะคนที่มีสติปัญญาและมีฝีมือได้ตายเสียตั้งแต่เกิดขบถทำลายวงศ์เจ้าแผ่นดินโบราณเมื่อราวจุลศักราช ๙๖๐ (พ.ศ. ๒๑๔๑) แต่นั้นมาก็ไม่เป็นสมประสงค์ไม่มีเวลาที่จะเว้นจากการฆ่ากันลงไปนานถึง ๔๐ ปีเลย เมื่อเปลี่ยนพวกกันอยู่เสมอไม่มีเวลาดังนั้น ความรู้ความคิดก็เสื่อมลงไปทุกคราวที่เปลี่ยน...

(พระราชหัตถเลขา ร.๕)

สายเลือดขัตติยา

ลุเดือนยี่ ปีมวด จุลศักราช ๑๐๙๔ (พ.ศ. ๒๒๗๕) พระสรเพชญ์ที่ ๙ สมเด็จพระเจ้าท้ายสระ ทรงประชวรหนัก และสวรรคตในข้างแรมนั้น เมื่อสมเด็จพระมหาอุปราชกรมพระราชวังบวรสถานมงคล ปราบดาภิเษกผ่านพิภพขึ้นเถลิงถวัลยราชสมบัติสืบต่อจากพระเชษฐาธิราช ในเดือนห้า ปีมลู จุลศักราช ๑๐๙๕ เบญจศก (พุทธศักราช ๒๒๗๖) เถลิงพระนาม สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ สมเด็จพระบรมราชาที่ ๓ ขณะนั้น พระชนมายุได้ ๕๒ พรรษา ข้าราชการทั้งปวงถือน้ำพิพัฒน์สัตยาถวายบังคมตามโบราณราชประเพณีแล้ว สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าให้ขุนชำนาญชาญณรงค์ ผู้ขออาสาถวายชีวิตเข้าสู่ทหารวังหลวงจนได้ชัยชนะ ขึ้นเป็นเจ้าพระยาชำนาญบริรักษ์ที่โกษาธิบดีหลวงจำแสนยากร (เสน) เป็นพระยาจำแสนยากรจางวางกรมมหาดไทยในเจ้าฟ้าอุทุมพร กรมขุนพรพินิจ กรมพระราชวังบวรสถานมงคล พระยาราชสงคราม (พระยาจักรีคนเดิม) เป็นเจ้าพระยาราชนาयกที่สมุหพระกลาโหม

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวขึ้นเถลิงถวัลยราชสมบัติท่ามกลางกลิ่น
 คาวโลหิตแห่งราชโอรสในพระเชษฐาธิราช เจ้าฟ้านเรนทร์ เจ้าฟ้าอภัย
 เจ้าฟ้าปรเมศวร์ ทหารวังหลวงในบัญชาพระชนบุรี อีกทั้งพระยาพิชัย
 ราชา พระยายมราช ล้วนเป็นเหตุแห่งความแค้นที่ไม่มีวันลบเลือน

เมื่อเสร็จการสะสางเสี้ยนหนามก็ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าให้

เจ้าฟ้าธรรมาธิเบศร์	เป็น กรมขุนเสนาพิทักษ์
เจ้าฟ้าเอกทัศน์	เป็น กรมขุนอนุรักษ์มนตรี
เจ้าฟ้าอุทุมพร	เป็น กรมขุนพรพินิจ
พระองค์เจ้าแขก	เป็น กรมหมื่นเทพพิพิธ
พระองค์เจ้ามั่งคุด	เป็น กรมหมื่นจิตสุนทร
พระองค์เจ้ารถ	เป็น กรมหมื่นสุนทรเทพ
พระองค์เจ้าปาน	เป็น กรมหมื่นเสพภักดี

ส่วนพระสนมเอกยิ่งเฟื่องตั้งครรภ์อ่อนๆอยู่ จะพันภัยแห่ง
 เพลิงแค้นนั้นก็หาไม่ สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระราชดำรินั้นแล้ว
 จึงทรงให้หาขุนพัฒน์ นายอากรบ่อนเบี้ยเข้าเฝ้าเป็นการด่วน

“ขุนพัฒน์” สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวตรัสขึ้น

“ช่วยเป็นธุระให้ข้าสัถยอย่างหนึ่งจะได้ไหมล่ะ”

“พระบารมีปกเกล้า”

ขุนพัฒน์ระล่ำระลักอย่างไม่ค่อยจะแน่ใจตัวเองนัก

“รับใส่เกล้าใส่กระหม่อม พระพุทธเจ้าข้า”

ขุนพัฒน์รับสนองพระราชดำรัส

“แม่นกยิ่งตั้งครรภ์ได้เดือนเศษแล้ว บ้านเมืองยังหน้าสิ่ว
 หน้าขวานอย่างนี้ ข้าเป็นห่วงนางเหลือเกิน”

ทรงตรัสเบาๆแต่พอได้ยิน

“ท่านจงรับนางไปเลี้ยงให้ปลอดภัยด้วยเถิด”



พระที่นั่งบรรยงก์รัตนาสน์มหาปราสาท

พระราชดำรัสเพียงสั้นๆ ขุนพัฒน์รับพระราชโองการแล้วกราบถวายบังคม พาพระสนมรีบรุดออกจากท้องพระโรงในทันที ด้วยเป็นยามพลบพลอดผู้คน ขุนพัฒน์พานางออกจากพระที่นั่งบรรยงก์รัตนาสน์มหาปราสาทข้ามสะพานคั่นคูหน้าพระที่นั่งเลียบขึ้นทางเหนือวกเข้าทางท้ายพระที่นั่งสรรเพชญ์มหาปราสาท อ้อมศาลาลูกขุนผ่านประตูจักรมहिมาผ่านป่าตะกั่ว ป่ามะพร้าว มาทางหลังวัดราชประดิษฐามุ่งสู่ท่ากลาโหมและแล้วเรือพายลำเล็กก็นำสองชีวิตข้ามสู่ที่พำนักย่านวัดโรงฆ้องในค่านั่นเอง

พระประสูติการ

ขุนพัฒน์ให้การดูแล ทะนุถนอมเอาใจใส่พระสนมเป็นอย่างดีตามที่รับพระราชโองการมา กระทั่งเวลาผ่านพ้นไปเก้าเดือน พระสนมนกเอี้ยงครรภ์แก่ถึงกำหนดคลอด วันนั้นเป็นวันอาทิตย์ขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๕ ปีชาล ฉศก จุลศักราช ๑๐๙๖ (วันที่ ๒๘ เมษายน พุทธศักราช ๒๒๗๗) เวลาเพล กลางแสงแดดที่แผดกล้า ฟากภีพลันพยับมิดครึ้มด้วยพายุฝน สายอสุณีบาดฟาดเปรี้ยงลงตรงเสาเรือนขุนพัฒน์ นางก็ให้กำเนิดทารกเพศชาย ณ เพลานั้นเอง

ทารกน้อยมีรูปพรรณสัณฐานงดงามเป็น “มหาปุริสลักษณะ” อันเป็นลักษณะมหาบุรุษ เมื่อคลอดได้เพียง ๓ วันก็มีภูเหลือมขนาดใหญ่มาขดรอบกระดังเวียนขวาเป็นทักษิณาวรรต อันเป็นมงคลนิมิต ในบรรดาชาวบ้านที่พากันมาชื่นชมบุญของทารกน้อยกันจนแน่นเรือนนั้น ก็มีพระยาจักรีคนเดิม เพื่อนบ้านหน้าวัดโรงฆ้อง ซึ่งเพิ่งได้รับพระราชทานบรรดาศักดิ์เป็นเจ้าพระยาราชนาयกที่สมุหกลาโหมเมื่อคราวเสด็จขึ้นเถลิงราชสมบัตินั้นรวมอยู่ด้วย

เจ้าพระยาราชนาयกเองก็รู้อยู่เต็มอกว่าทารกน้อยนี้คือพระโอรสแห่งบรมบพิตรสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เมื่อครั้งเสด็จไปทรงนวดข้าวที่ทุ่งหันตราหน้าหลวงเมื่อเดือนยี่ปีกลายนั้น นกเอี้ยงสาวงามชาวบ้านพรานนกบุตรนายผลึก นางทองจิบเป็นหนึ่งในกลุ่มชาวบ้านที่เข้าเฝ้าชมพระบารมีลงแรงนวดข้าวหน้าหลวงในครั้งนั้นด้วย เมื่อได้ทอดพระเนตรรูปพรรณสัณฐานเด่นเป็นสง่าผิวผ่องเป็นนวลไยกว่าชาวบ้านทั่วไป จึงทรงโปรดให้รับเข้าเป็นข้าบาทแต่นั้นมา

อาเพศสายอสุณีบาดฟาดลงตรงเสาเรือนกลางแสงแดดแผดกล้า อีกทั้งภูเหลือมยักษ์มาขดรอบกระดังทารกน้อย จวบกับเหตุกบฏจินนายกายเมื่อข้างแรมเดือนสิบนั้นอีกเล่า คนจีนถูกจับตายอย่างใกล้ชิดเพื่อป้องกัน

ปราชญ์เทศกษัตริย์สองขุนพัฒน์ตกที่นั่งลำบากเสียแล้ว เจ้าพระยาราชนาयกเองก็ทั้งวิตก ทั้งกังวลเป็นยิ่งนักแต่ก็มีอาจผลิผลามด้วยเกรงภัยจะถึงตัวนาง จึงได้แต่เพียงเฝ้าดูอยู่อย่างระแวดระวัง ครั้นสบโอกาสที่ขุนพัฒน์แสดงอาการตื่นตระหนกเรื่องงูเหลือม เกรงจะเป็นอาเพศนิมิตร้าย จึงเอ่ยปากขอทารกน้อยไปเลี้ยงเป็นบุตรบุญธรรม

“เมื่อท่านขุนเกรงอาเพศ ก็ยกให้เป็นลูกเราเถิด เราจักเลี้ยงดูให้เป็นอย่างดี”

“หากท่านเจ้าคุณกลาโหม กรุณาเช่นนั้น เกล้ากระผมก็ยินดีเป็นอย่างยิ่งขอรับ”

ขุนพัฒน์รีบออกปากยกทารกน้อยให้เจ้าพระยาราชนาयกโดยมิติดเอื้อน ด้วยบุญญาธิการ และบุญกรรมคำจุนกันมาแต่ปางบรรพ์ ทารกน้อยนั้น ตั้งแต่เข้ามาอยู่ร่วมชายคาก็มีความรู้เรื่องมาสู่บิดาบุญธรรมดุจเนรมิต เจ้าพระยาราชนาयกจึงให้ชื่อว่า “สิน”



แววอัจฉริยะ

เด็กชายสินมีความเฉลียวฉลาดผิดปกติกว่าเด็กคนอื่นๆ ในรุ่นราวคราวเดียวกัน เมื่ออายุได้ ๕ ขวบ เจ้าพระยาราชนายักจึงพาไปฝากไว้ ณ สำนักพระอาจารย์ทองดี วัดโกษาवास ย่านนิवासถานของเจ้าพระยาชำนาญบริรักษ์ ที่โกษาธิบดีนั่นเอง

ธรรมชาติของเด็กฉลาดมักจะซุกซน เด็กชายสินก็แจ่มเช่นนั้น เมื่อฉายแววผู้นำตั้งแต่วัยเด็ก จึงเป็นหัวใจเด็กวัด วันหนึ่งก็เป็นหัวใจพาพวกเด็กวัดมั่วสุมเล่นการพนันกำถั่วถูกจับได้ พระอาจารย์ทองดีลงโทษด้วยการมัดมือคร่อมไว้ที่บันไดทำน้ำ แล้วก็สาละวนอยู่กับการปฏิบัติสมณกิจ เพลาคำน่ำก็ขึ้นปรี่มฝั่ง กระทั่งเกือบสองยามพระอาจารย์เพิ่งนึกขึ้นได้ จึงรีบไปที่บันไดทำน้ำ แต่ก็ไร้วแวว ไม่มีแม้เงาเด็กชายสินและบันไดทำน้ำก็หลุดหายไปด้วย พระอาจารย์แทบลมจับ

“ท่านเจ้าคุณกลาโหม เอาญาติมาช่วย”

พระอาจารย์ อุทานอย่างตระหนก

“ไปเร็ว ช่วยๆ กันดูให้ทั่ว”

พระอาจารย์ระล่ำระลัก สั่งพระลูกวัด และพวกเด็กวัดให้รีบช่วยกันจุดคบส่องดูตามริมตลิ่งให้ทั่ว

ผ่านไปชั่วโหม่งเศษชบวนเด็กวัดก็พบเด็กชายสินมือยังคร่อมอยู่กับบันไดที่หลุดลอยไปติดตลิ่งฝั่งคุ้งน้ำคูไม่ร้อง ข้างโรงเรือพระที่นั่ง จึงช่วยกันแก้มือที่มัด แล้วรีบนำตัวขึ้นฝั่ง พระอาจารย์จึงจัดพิธีสวดชะยันโตรับขวัญเด็กชายสินที่รอดตายอย่างปาฏิหาริย์

เมื่อเด็กชายสินจบการศึกษาที่วัดโกษาवासแล้ว เจ้าพระยาราช

นายกจึงได้แต่งการมงคลตัดจุกให้เป็นการเอิกเกริก ในงานจึงคับคั่งด้วย
ขุนทหารใหญ่น้อยด้วยเป็นงานของอัครมหาเสนาบดี ผีงหลวงผ่องใหญ่
พลันพร้อมใจกันมาเกาะทำรังที่ชายคาบ้านเป็นอัครจรรยนัก

เสร็จพิธีตัดจุกเจ้าพระยาราชนายกจึงนำเด็กชายสินไปบวชเป็น
สามเณร ณ สำนักวัดสามวิหาร และที่สำนักนี้เองสามเณรสินได้รู้จักกับ
สามเณรทองดั่งบุตรพระอักษรสุนทรศาสตร์และนางดาวเรือง สามเณร
ทองดั่งนั้นอ่อนกว่าสามเณรสิน ๒ ปี สามเณรทั้งสองได้ร่ำเรียนร่วมสำนัก
เดียวกันเป็นเวลาถึง ๓ ปี จนรักใคร่ชอบพอกันเป็นอันมากมาก สามเณร
สินร่ำเรียนหนังสือขอม ไทย และคัมภีร์พระไตรปิฎกจนจบบริบูรณ์

รับราชการต่างพระเนตรพระกรรณ

พ.ศ. ๒๒๙๐ ด้วยวัย ๑๓ ปี ได้เวลาอันสมควร เจ้าพระยา
ราชนายกจึงนำนายสินเข้าถวายตัวทำราชการสนองพระเดชพระคุณ
ในสมเด็จพระบวรมหิศวเจ้าอยู่หัวบรมโกศ และกฎเหล็กที่เข้มงวด
อย่างยิ่งในการเข้ารับราชการเป็นมหาดเล็กในรัชสมัยสมเด็จพระบวร
พระเจ้าอยู่หัวบรมโกศนั้น ต้องคำนึงถึงความปลอดภัยต่อราชบัลลังก์
เป็นประการสำคัญ ผู้เข้าถวายตัวต้องมีคุณสมบัติพร้อมถึงเก้าประการ
และคุณสมบัติประการหนึ่งต้องเป็นบุตรเสนาบดีอันมีศักดิ์ชั้นเจ้าพระยา
หรือสูงกว่า

นายสินทำราชการเป็นหลวงนายศักดิ์มหาดเล็กเวร ด้วยความ
นอบน้อมถ่อมตน ยามว่างราชการก็ได้ใฝ่หาวิชาความรู้ภาษาต่างประเทศ
จีน ญวน แวก ครบเครื่องทั้งคล่องแคล่วด้วยวิชาอาทมาต อาวุธหลังม้า
หลังช้างตลอดจนพระพิไชยสงครามอย่างซ้ำของจนเป็นที่โปรดปรานยิ่งนัก
สำหรับสามเณรทองดั่ง ศิษย์ร่วมสำนักวัดสามวิหารนั้น พระอักษร
สุนทรศาสตร์ผู้บิดานำเข้าถวายตัวเป็นมหาดเล็กในสมเด็จพระเจ้าฟ้าอุทุมพร
พระมหาอุปราชวังหน้า

ในครั้งนั้น สมเด็จพระบรมพิตรพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศสมเด็จพระบรมราชาที่ ๓ ทรงพระราชดำริว่า นายสิน กระทำราชการด้วยความเฉลียวฉลาด รอบรู้ขนบธรรมเนียมราชกิจต่างๆเป็นอันดียิ่ง ครั้นทรงรำลึกความหลังแต่ครั้งทรงขึ้นเถลิงราชสมบัติ และได้พระราชทานพระสมณนิกเอี้ยงแก่ขุนพัฒน์นายอากรนั้น ก็ยิ่งทรงตระหนักในความสามารถ ความฉลาดปราดเปรื่องโดยชาติตระกูลของนายสินเป็นพิเศษ เมื่อทรงปรึกษาความแก่เหล่าเสนาบดี ก็ได้รับความเห็นชอบโดยรับสั่ง จึงมีพระราชโองการโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้นายสินเป็นมหาดเล็กรายงานด้วยราชการทั้งหลายในกรมมหาดไทยและกรมวังศาลหลวง

สู่สมณเพศ

ปีพระพุทธศักราช ๒๒๙๘ นายสินอายุ ๒๑ ปี เจ้าพระยาราชนาถจึงจัดการอุปสมบทให้ตามประเพณีอันมีมาแต่โบราณกาล ณ สำนักพระอาจารย์ทองดี พัทธสีมาวัดโกษาवास และนายทองด้วงก็ได้อุปสมบท ณ พัทธสีมาวัดมหาธาตุในปีถัดมา

เช้าวันหนึ่งพระภิกษุสินพายเรือจากวัดโกษาवास พระภิกษุทองด้วงก็พายเรือจากวัดมหาธาตุ เมื่อพระภิกษุทั้งสองขึ้นจากเรือแล้วก็จะมาขึ้นรับบิณฑบาตอยู่ด้วยกันที่หน้าโบสถ์พราหมณ์ตรงมุมถนนซึ่งกั้นตัดกับถนนป่าไทนดังเช่นวันก่อนๆ ทั้งสองรูปหันหน้าสู่พระราชวังหลวงมองผ่านวิหารหลวงพอมองคลับพิตร สายตาทั้งสองคู่จับอยู่ที่ยอดพระเจดีย์ทั้งสามที่ประดิษฐานอยู่ ณ วัดพระศรีสรรเพชญ์เหมือนเช่นเคย พลองอธิษฐานจิตมุ่งบารุงพระพุทธศาสนาถวายเป็นพระกุศลแด่สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์ศาสดาเอกของโลก

เมื่อหันกลับมาก็มีชนแสดผู้ชราหมอบดูจากเมืองจีนเดินผ่านมา เห็นพระภิกษุทั้งสองเข้า ก็ทำท่าชะงักแล้วหัวเราะ ครั้นเดินต่อไปสอง



ยื่นรับพิณพาทมมถนนชี่กุนตัดกับถนนป่าโทน

สามก้าวกัหันกลับมาองแล้วหัวเราะขึ้นอีกภิกษุทั้งสองจึงเรียกชินแส
ชรามาถามด้วยความสงสัย

“อาแปะ หัวเราะอะไร”

พระสินเริ่มขึ้นก่อน

“เราทั้งสองมีอะไรประหลาดผิดปกติกระนั้นหรือ”

พระทองด้วงถามต่อ

“ก็ไม่มีอะไรประหลาดผิดปกติหรอก พระคุณเจ้า”

ชินแสตอบ

“อ้าว ถ้าเช่นนั้นชินแสหัวเราะอะไรเล่า”

พระทองด้วงยังไม่หายสงสัย

“อ้าวเพียงประหลาดใจว่า พระคุณเจ้าทั้งสองอายุก็ไล่เลี่ยกัน”

ชินแสเพิ่มพ้ำต่อ แล้วก็หยุดคิดอีกครู่ใหญ่

“แต่ ไ้อ์ หยา! แปลกจริงๆ ตำราชินแสของอ๊บบอกว่าพระคุณ
เจ้าทั้งสองมีสัณฐานางดงามเป็น “มหาบุรุษลักษณะ” อันเป็นลักษณะ
มหาบุรุษจะต้องเป็นพระเจ้าแผ่นดินทั้งคู่”

ชินแสขยายความ

“บ้านเมืองเดียว จะมีพระเจ้าแผ่นดินถึงสองพระองค์ได้อย่างไร
ชินแสทำนายเกินความจริงไปเสียแล้ว”

พระทองด้วง ขัดขึ้นด้วยความขบขัน

“เราผู้เฒ่าไม่เคยทำนายผิด ตำราชินแสของอ้าวไม่เคยพลาดนา
จะบอกให้”

“พระคุณเจ้าทั้งสองจงดูชีวิตของท่านต่อไปก็เลี้ยวก้ง”

ชินแสยืนย่นหนักแน่น

ปีพระพุทธศักราช ๒๓๐๐ เมื่อลาสิกขาบทแล้วทิดสินและทิด
ทองด้วงก็ได้กลับเข้ารับราชการเป็นมหาดเล็กหลวงดังเดิม

กรุงศรีอยุธยาผลิตแผ่นดิน

ณ วันศุกร์ แรม ๒ ค่ำ เดือน ๑๒ ปีฉลู นพศก จุลศักราช ๑๑๑๙
(๒๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๓๐๐) เพลากลางคืนอากาศวิปริตสีแดง
อาเพศ ลมวาวพัดแรงกระโชก พระมหาธาตุวัดโพธิ์ถึงพังทลายลง
ประทุมเกิดตุดตองมหาธนูลำพู่กัน ดวงดาวเข้าในวงพระจันทร์ ทั้งดาว
หางพาดทางช้างเผือก ประชาราษฎรเย็นยะเยือกทั่วทั้งพระนคร เทพ
สังหรณ์ให้เห็นองค์หลักชัยในพระนคร

ครั้น ณ วันศุกร์ ขึ้น ๘ ค่ำ เดือน ๖ ปีชาล สัมฤทธิ์ศก จุลศักราช
๑๑๒๐ (๑๒ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๓๐๑) เพลาเจ็ดท่มพระเจ้าอยู่หัวก็
เริ่มมีพระอาการประชวรและเสด็จสวรรคตขณะประทับ ณ พระที่นั่งทรงปืน
เมื่อวันพุธ แรม ๕ ค่ำ เดือน ๖ (๒๔ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๓๐๑)
พระชนมายุ ๗๗ พรรษา ทรงอยู่ในราชสมบัติ ๒๖ ปี

กลียุคอันเป็นอาถรรพ์เมื่อผลิตแผ่นดินก็ยังคงเกิดขึ้นโดยวิบาก
กรรมแห่งพระนคร พิธีสงพระศพ ณ พระที่นั่งบรรยงก์รัตนาสน์ เพิ่งจะ
เสร็จจลัน ชาวเจ้าสามกรมอันมี กรมหมื่นจิตสุนทร กรมหมื่นสุนทรเทพ

กรมหมื่นเสพภักดีเป็นต้นคิดช่องสุมผู้คนศาสตราวุธพร้อมกระทำการ
กรมพระราชวังบวรสถานมงคล กรมขุนพรพินิจ จึงทรงปรึกษาด้วย
พระเชษฐากรมขุนอนุรักษ์มนตรี แล้วให้เจ้าสามกรมเข้าเฝ้า ท่ามกลาง
กองจุกช่องล้อมวง เจ้าสามกรมถูกพันธุนาการ แยกจองจำไว้ ณ หอ
พระมณเฑียรธรรม พระคลังศุภรัตน์ และพระคลังพิเศษ ครั้น ณ วันแรม
๑๓ ค่ำ จึงให้ประหารด้วยท่อนจันทน์ ณ พระคลังพิเศษ ทั้งสามพระองค์

เมื่อสิ้นศัตรูอันเป็นเสี้ยนหนามแล้ว กรมพระราชวังบวรสถาน
มงคล กรมขุนพรพินิจจึงเสด็จไปถวายราชสมบัติแก่พระเชษฐากรม
ขุนอนุรักษ์มนตรี

“บัดนี้ การไม่สงบภายในได้ราบคาบลงแล้ว สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ราชสมบัติด้วยเถิด”

กรมพระราชวังบวรสถานมงคล ตรัสถวายราชบัลลังก์ พร้อม
ถวายพระแสงดาบ พระแสงกระบี่ และพระแสงจ้าวข้างพระที่ แต่กรมขุน
อนุรักษ์มนตรีไม่ทรงรับ

“พระบิดาตรัสมอบราชบัลลังก์ให้เจ้า จะทำให้ผิดรับสังหาควรไม่
น้องเจ้าจงรับสนองสืบราชสมบัติต่อไปเถิด”

เมื่อกรมขุนอนุรักษ์มนตรี ตรัสยืนยันหนักแน่นเช่นนั้น กรม
พระราชวังบวรสถานมงคลต้องจำพระทัยรับราชสมบัติ

ณ วันศุกร์ ขึ้น ๖ ค่ำ เดือน ๗ (๙ มิถุนายน พ.ศ. ๒๓๐๑) จึงตั้ง
การปราบดาภิเษก ณ พระที่นั่งสรรเพชญปราสาท เสด็จพระนาม
สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทศพร ส่วนกรมขุนอนุรักษ์มนตรีเสด็จไปประทับ ณ
พระที่นั่งสุริยamarinทร์ ทรงตั้งพระมารดากรมหลวงพิพิธมนตรีเป็นกรม
พระเทพามาตย์ได้เพียง ๗ เดือน ครั้นถึงเดือน ๑๒ กรมพระเทพา
มาตย์เสด็จสู่สวรรคาลัย จึงโปรดให้เชิญพระศพไว้ ณ พระที่นั่งบรรยงก์
รัตนาสน์ เป็นสองพระโกศ

ครั้น ณ วันอาทิตย์ ขึ้น ๑๑ ค่ำ เดือน ๕ (๘ เมษายน พ.ศ. ๒๓๐๒)
สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทั้งสองพระองค์ทรงสนองพระคุณพระปิตุราชมาตุรงค์

ยิ่งกว่าแต่ก่อนมา ทรงถวายพระเพลิงสมเด็จพระพุทธเจ้าหลวงพระ
 พันปีหลวงตามประเพณีการพระบรมศพ ทรงโปรดให้สร้างวัดอุทุมพร
 วัดหนึ่ง โปรดให้ปฏิสังขรณ์หลังคามณฑปพระพุทธบาทหุ้มทองสองชั้น
 ใช้ทองสองร้อยสี่สิบชั่ง ทรงถวายไทยทานแก่พระสงฆ์ และแจกทาน
 ยากวณิกพออย่างทั่วถึงเยี่ยงพระมหากษัตริราชเจ้าแต่ก่อนมา

พระที่นั่งสุริยามรินทร์แผ่นดินเดือด

ณ วันข้างแรมเดือน ๕ หลังการพระราชพิธีถวายพระเพลิง
 สมเด็จพระพุทธเจ้าหลวง พระพันปีหลวงตามประเพณีการพระบรมศพ
 เสร็จสิ้นแล้ว สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอุทุมพร ทรงมีพระดำริว่า

“เราเป็นอนุชา ยังหาควรแก่ราชสมบัติไม่ อันราชสมบัตินี้ ให้
 พระเชษฐาธิราชเจ้าครอง สมององค์สมเด็จพระราชาบิดาจึงจะควร”

เมื่อทรงมนสิการดังนั้นแล้ว จึงทรงถวายราชสมบัติแก่สมเด็จพระ
 พระเชษฐาธิราช แล้วเสด็จโดยเรือพระที่นั่งกิ่ง เป็นขบวนพยุหยาตราไป
 ทรงผนวช ประทับอยู่ ณ วัดประดู่

ณ ปีเถาะ จุลศักราช ๑๑๒๑ เอกศก พระพุทธศักราช ๒๓๐๒ นั้น
 กรมขุนอนุรักษมนตรีเสด็จราชาภิเษก ณ พระที่นั่งสรรเพชญปราสาทขึ้น
 เป็นกษัตริย์ รัชกาลที่ ๓๕ แห่งกรุงศรีอยุธยา เฉลิมพระนามสมเด็จพระ
 พระบรมราชา มหากษัตริราชบวรสุจริต ทศพิชธรรมธเรศ เชษฐโลกา นายก
 อุดมบรมนาถบพิตร (สมเด็จพระเจ้าเอกทัศน์ หรือ สมเด็จพระที่นั่ง
 สุริยามรินทร์)

พระภิกษุสินอยู่ในสมณเพศได้ ๓ พรรษา เมื่อลาสิกขานั้น เป็น
 ปีนุ จุลศักราช ๑๑๑๙ นพศก พระพุทธศักราช ๒๓๐๐ ทิดสินอายุได้ ๒๓
 ปี ได้กลับเข้ารับราชการเป็นมหาดเล็กหลวงดังเดิม ด้วยความวิริยะ
 อุตสาหะตั้งอยู่ในคุณธรรม และสุจริตธรรม อันเป็นลักษณะประจำตัว
 มหาดเล็กสินรับราชการก้าวหน้าขึ้นโดยลำดับ จะโดยทรงระแคะ

ระคายว่าเป็นพระอนุชาต่างพระมารดา หรือจะโดยเหตุผลใดก็ตาม ในแผ่นดิน สมเด็จพระที่นั่งสุริยาศน์อมรินทร์ มหาตมเล็กสกลก็เป็นทีไ้วางพระราชหฤทัยเป็นพิเศษเช่นเดียวกับรัชกาลก่อนๆ สมเด็จพระที่นั่งสุริยาศน์อมรินทร์ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้มหาตมเล็กสกลเป็นข้าหลวงเชิญท้องตราพระราชสีห์ขึ้นไปชำระความหัวเมืองฝ่ายเหนือซึ่งมหาตมเล็กสกลปฏิบัติราชการได้สำเร็จเรียบร้อย จนมีความชอบมาก จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เป็นหลวงยกกระบัตรเมืองตาก ช่วยราชการพระยาตาก ครั้นเมื่อพระยาตากถึงแก่อนิจกรรม ก็โปรดให้เลื่อนหลวงยกกระบัตรขึ้นเป็นพระยาตากครองเมืองตากในปี พระพุทธศักราช ๒๓๐๒ ปีเดียวกันนั้นเอง มหาตมเล็กสกลรับตำแหน่งหลวงยกกระบัตร และเลื่อนขึ้นเป็นพระยาตากเมื่ออายุเพียง ๒๕ ปี



กำเนิดทหารเสือ

ปีระกา พุทธศักราช ๒๒๘๔ ณ บ้านห้วยคา ทางตะวันออก เมืองพิชัยราวร้อยเส้นเศษ สามี ภรรยาชาวไร่ได้ให้กำเนิดเด็กชายคนหนึ่ง “จ้อย” เป็นเด็กเดนตาย เมื่อพี่น้องร่วมท้องพ่อแม่ได้จากไปด้วยโรคไข้ทรพิษในคราวเดียวถึง ๓ คน ด้วยเลือดนักสู้ที่ติดตัวมาแต่อ่อนแอออก กลับจากนาพาเจ้าหุ่ยเข้าคอก จ้อยมักจะพาหน้าตาเต็มไปด้วยรอยฟกช้ำดำเขียว มาฝากพ่อแม่เป็นประจำ หนังสือหนังหาไม่ยอมเรียน แต่ถ้ายื่นชกมวย เป็นอันว่าถึงไหนถึงกัน ในที่สุดพ่อแม่อาจทัดทานได้

“จ้อยเอ๊ย อยากจะเรียนชกมวยนะ พ่อไม่ขัดหรอก แต่ถ้าไม่รู้หนังสือเอาเสียเลยเห็นทีจะเป็นเด็กโง่งมซะนะ กว่าที่จะชกมวยเป็น”

เห็นจ้อยเจี๊ยบ ตั้งใจฟังอยู่ พ่อได้ทีจึงส่ายตบต่อไปอีก

“ไม่มีครูคนไหนหรอกที่เขจะมีเวลามาสอนให้เจ้าหามรุ่งหามค่ำ เขาสอนได้แค่วันละครั้งวันละหนแล้วที่เหลือก็ต้องขยันดูตำราเอาเองท่อง บ่นจำให้ขึ้นใจ ถ้าเจ้าอ่านตำราไม่ออก ผลจะเป็นอย่างไรก็คงพอนึกออกกระมัง”

จบคำพ่อ จ้อยรับปากยอมไปอยู่วัดทันที

เช้าวันรุ่งขึ้น ล้างหน้าล้างตา อาบน้ำอาบท่าเสร็จ พ่อก็พาจ้อยไปฝากท่านพระครูที่วัดมหาธาตุในเมืองพิชัยนั่นเอง

พเนจรด้วยฟ้าลิขิต

เด็กวัดไม่ว่ายุคใดสมัยใด ก็ไม่ทิ้งธรรมเนียมเมื่อเข้ามาอยู่วัด



"เป็นความสัตย์แก่ข้า ข้าทำความเพียรมิได้คิดแก่กายและชีวิต
ทั้งนี้จะปรารถนาสมบัติพัสถานอันใดหามิได้
ปรารถนาแต่จะให้สมณะชีพรามณ์สัตว์โลกเป็นสุข
อย่าให้เบียดเบียนกัน ให้ตั้งอยู่ในธรรมปฏิบัติ
เพื่อที่จะเป็นปัจจัยแก่โพธิญาณสิ่งเดียว
ถ้าแลผู้ใดอาจสามารถจะอยู่ในราชสมบัติให้สมณะพราหมณ์
ประชากรราษฎรเป็นสุขได้ จะยกสมบัติทั้งนี้ให้แก่บุคคลผู้นั้น
แล้วข้าจะไปสร้างสมณะธรรมแต่ผู้เดียว
ถ้ามีจะนั้นจะปรารถนาศึรยะและหทัย
วัตถุสิ่งหนึ่งสิ่งใด ก็จะทำให้แก่ผู้นั้น"

e-book

ISBN : 978-616-511-414-1



9 786165 114141

ราคา 365 บาท